

# tussen Duin & Dijk



Natuur in Noord-Holland. Jaargang 1

1 ● 2002



### Bejaarde Slobeend vestigt record

Een bijzondere terugmelding komt van een Slobeend, geringd op 22 juni 1970 door Cor Eijerman († 1995) als pul in de Eilandspolder. Teruggemeld op 18 juni 2001 als vers geschoten nabij Anteguera. Hier ligt Fuente Piedra een zoutmeer waar veel watervogels zitten (3701N, 0434W). De eend is bijna 34 jaar oud geworden. De oudst bekende leeftijd die in de literatuur is te vinden, is twintig jaar en vijf maanden (Handbook of the Birds of Europe the Middle East and North Africa).

### Bijzondere orchidee in Zuid-Kennemerland



In het Nationaal Park Zuid-Kennemerland zijn maar liefst 25 hondskruidplanten *Anacamptis pyramidalis* ontdekt. Deze uiterst zeldzame orchidee komt alleen voor in Zuid-Limburg en in het duingebied, echter

op een zeer beperkt aantal plaatsen. Vaak staan er op een locatie slechts enkele exemplaren, die na één of enkele jaren meestal weer verdwenen zijn. Aan de rozetten op de vindplaats is te zien dat het om Hondskruid van verschillende leeftijden gaat (bron: Van Nature).

### Predatieonderzoek legsels weidevogels

Legsels van weidevogels worden gegeten door onder andere zwarte kraaien, hermelijnen en vossen. Toch is hierover weinig bekend. SOVON start dit voorjaar een onderzoek naar predatie van weidevogellegsels in een aantal provincies waaronder Noord-Holland. Het onderzoek duurt drie jaar. In Waterland worden legsels gevolgd. Vrijwilligers zullen allerlei gegevens verzamelen over de legsels, de afstand tussen nest en bebouwing en het voorkomen van predatoren in een gebied van circa 100 hectare. In een aantal gebieden zullen legsels met dataloggers en

temperatuurmeterijtjes worden uitgerust om te onderzoeken op welk moment van de dag nesten zijn gepredeerd. Verder zal SOVON de dichtheid aan weidevogels en predatoren inventariseren.



### Bijzondere broedpoging Havik aan de Diemerzeedijk

In 2001 stelde Martin Melchers een broedgeval van een Havik vast in een hoogspanningsmast aan de Diemerzeedijk. Het nest was gebouwd op een rooster, 3,3 meter hoog gerekend vanaf de betonnen voet van de mast. Volgens roofvogelkenner Rob Bijlsma is dit de eerste broedpoging van een Havik in een hoogspanningsmast voor Nederland.

De Havik broedt al meerdere jaren aan de Diemerzeedijk. Door de sanering en herinrichting van het gebied vanwege de bodemverontreiniging, waren er nog weinig geschikte bomen over. De hoogspanningsmast lag in een rustige hoek, omgeven door wat wilgen. De vogels zijn uiteindelijk toch verstoord. Ook in 2002 waren de vogels weer bezig het nest op te knappen. Helaas is ook deze poging op niets uitgelopen.



### Bijzonder vlindertje

Microlepidoptera zijn kleine vlindertjes, waarvan in Nederland bijna 1400 soorten voorkomen. Bekende micro's zijn kleermotjes en stippelmotjes. Er zijn niet veel mensen die micro's bestuderen. Veel onderzoekers laten ze links liggen en beperken zich tot de grotere macro's. Het loont de moeite er eens beter naar

te kijken. In juli vorig jaar ving Klaas Kaag in Den Helder een kleine micro in zijn huis. Sjaak Koster uit Callantssoog determineerde het vlindertje: *Blastobasis lignea*. Deze soort heeft vanuit Madeira Groot-Brittannië weten te bereiken en heeft zich al over heel Engeland en Ierland verspreid. De vondst in Den Helder is mogelijk de eerste waarneming van deze soort op het Europese vasteland. Hoe het diertje de oversteek gemaakt heeft is niet bekend. De rups leeft op dood plantaardig materiaal en is mischien meegelift met vrachtovervoer. Er wordt tegenwoordig veel heen en weer gesleept over onze aardbol. Het vlindertje zelf kan natuurlijk ook met de wind zijn meegewaaid. De tijd zal leren of dit exemplaar een eenzame toerist was, of de voorbode van een verdere verspreiding over het Europese vasteland. Denk eens aan deze kleine wereldburger als u zo'n klein minivlindertje ziet!



### Ringslangen in beeld

Pieter de Wijer ving in het voorjaar 2002 aan de Diemerzeedijk een ringslang van 86 cm lengte. Aan de tekening van onderkant is iedere slang individueel herkenbaar. Deze slang was al eerder in 1996 gevangen en was toen 76 cm. Deze slang is 13 jaar of ouder. Door terugvangsten ontstaat een beeld van de overlevingskans.

Ook weten we door terugvangsten meer over migratieroutes. Zo zijn afstanden bekend van een slang die bij Uitdam is gevangen en teruggemeld uit Polder IJdoorn (4 km) respectievelijk een slang gevangen bij het PEN-eiland bij Diemen en teruggelaten bij Muiderberg (7 km). Dit geeft het belang aan van ecologische verbindingzones om de geschikte leefgebieden niet verder te isoleren.